

TEODOR MAZILU

Noaptea dinaintea gloriei

Culisele n-au, neapărat, un sens peiorativ, frivol, fiecare meserie, de la cea de strungar pînă la cea de actor, își are și viața ei secretă, bucuriile și neliniștile ei, limbajul ei profesional, pitoresc și personal.

E fascinant, de pildă, să vezi cum se comportă jucătorii de fotbal în preajma unei partide decisive. Unii sînt apatici, se dedică obișnuitelor tabieturi, nu sînt intimidăți nici dacă întîlnesc echipa Braziliei; în această privință, Dobrin e exemplul cel mai pregnant... Nici un adversar, oricît de celebru, nu-l complexează... „Ei, și, ce, n-are și el tot două picioare?” Apatia e, însă, o formă vicleană de conservare a puterilor. Specialiștii spun că apaticii, flegmaticii, sînt cei mai eficace atacanți. Așa se întîmplă și cu Müller, ai impresia că a nimerit întîmplător pe teren; prima dată, te întrebî: ce caută așa aici? Nu aleargă, ci se plimbă pe teren, aștepte, dar, brusc, devine un tigru în fața porții. Inserie golul și apoi se întoarce iarăși în vizuină, în primejdioasa lui hibernare.

Sînt jucători care, pînă noaptea tîrziu, anticipează întreaga partidă, stau în cameră, lovesc o minge imaginară, plîng pentru o gafă încă nerealizată și se bucură pentru golul mult visat, marcat dintr-un unghi dificil, țipă la colegii care întîrzie balonul, se ceartă cu un arbitru încă nenăscut. Antrenorii nu prea sînt de acord cu această trăire anticipată, din cale afară de temperamentală; se știe că, în sport, ca, dealtfel, și în amor, imaginația taie energia. Unii jucători simt nevoia, în ajunul unei partide grele, să discute cu cei de acasă, un telefon de la București îi ajută, a doua zi, să lovească mai cu patimă mingea. Absența unei asemenea comunicări te tulbură moralul; am văzut antrenorii care țineau scama de această situație melancolică. „Il scot din echipă. Nu i-a telefonat iubita”.

O prea mare obsesie a importanței unei partide aduce plumb în picioare; de aceea, specialiștii cu simț pedagogic știu să facă din jucători niște copii, îi duc la filme amuzante, privesc cu înțelegere sau chiar încurajează șoștele rezonabile. O bătaie cu pernele valorează cit o ședință tactică. Cunosc un antrenor care, dacă existau condiții, își ducea întreaga echipă, înainte de meci, la „moși”, îi lăsa să-și încerce norocul și puterea, să se dea în lanțuri și chiar să admire femeia jumătate șarpe-jumătate „cîntăreață de tură”. Sînt foarte bine primiți, în asemenea împrejurări, jucătorii cu talent comic, cei care știu să descrețească frunțile. Dacă n-ai un jucător plin de haz, rcolează-l, spun oamenii care cunosc fotbalul. Cum se explică marea autoritate a lui Răducanu, în fața colegilor? Nu numai prin siguranță, nu numai prin statura lui impunătoare, parcă incompatibilă cu boala și cu înfrîngerea, ci și prin hazul nebuln pe care știe să-l răspîndească în jur. Fără îndoială, Răducanu are și un mare talent de actor comic. Chiar și în focul partidei, știe să facă o glumă menită să aducă liniștea și încrederea în victorie. Metoda lui e simplă și eficace — își discreditează adversarii, dar cu simpatie: „Hai, pe ei, nu vezi că umbli ca rațele... Nu-l întreba cum îl cheamă, ce dacă-l cheamă Hento, lasă să-l cheme, ia-i mingea și bonjur”. Cu ajutorul unor asemenea glume, evident, naive, dar de o mare utilitate practică — și eu n-am la dispoziție tot materialul bibliografic necesar — Răducanu dirijează echipa, o aruncă în atac.

„Un antrenor îmi spunea: „Îmi dau seama de talentul unui jucător, după gradul de exuberanță cu care trăiește marcarea unui gol, indiferent dacă l-a marcat el sau altul...”

Are dreptate. Numai mediocrii au fost dintotdeauna posaci; chiar cînd le mergea bine, aveau numeroase corăbii înecate. Cei talentați știu să se bucure.